

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

USMERNENIE

K ADAPTAČNEJ TRIEDE V ZÁKLADNEJ ŠKOLE

Bratislava

Spracované podľa právneho stavu účinného k 1. januáru 2026

Číslo: 2026/9179:3-A3710

Úvod

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) vydáva usmernenie k zriadeniu adaptačnej triedy v základných školách a vzdelávaniu žiakov v adaptačnej triede. Tento dokument **je určený pre školy** bez ohľadu na zriaďovateľa.

Účelom tohto dokumentu je poskytnúť bližšie **informácie** o spôsobe a postupe **pri zriaďovaní adaptačnej triedy a pri poskytovaní vzdelávania** v adaptačnej triede **pre žiakov** základnej školy.

Obsahom usmernenia sú informácie o:

1. zriadení adaptačnej triedy,
2. zaradení žiaka do adaptačnej triedy,
3. zabezpečení výchovy a vzdelávania v adaptačnej triede,
4. obsahu vzdelávania v adaptačnej triede.

Základné informácie a východiská

Novelou zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 245/2008 Z. z.“) sa s účinnosťou od 1. januára 2025 špecializované triedy zmenili na adaptačné triedy.

Od 1. januára 2026 sa rozšíril účel adaptačných tried a spresnil okruh detí, vo vzťahu ku ktorým je relevantné zaradenie do adaptačnej triedy.

Podľa § 29 ods. 14 až 16 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2026 do adaptačných tried, ktoré **možno zriadiť so súhlasom zriaďovateľa na účely kompenzácie chýbajúceho obsahu vzdelávania, adaptácie a podpory psychosociálneho vývinu sa zaraďujú žiaci:**

- a) **ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk,**
- b) **ktorí prestúpili zo základnej školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo boli preradení z triedy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením v rámci základnej školy, alebo**
- c) **ktorým zaradenie do adaptačnej triedy navrhlo zariadenie poradenstva a prevencie.**

Cieľom zriadenia adaptačnej triedy v základnej škole, ktorú žiak navštevuje, **je vo všeobecnosti** vytvorenie vhodných podmienok na vzdelávanie žiakov, ktorí bez dodatočnej podpory nemajú predpoklad úspešne zvládnuť príslušný ročník základnej školy, t. j. **kompenzovať chýbajúci obsah vzdelávania, adaptáciu a podporu psychosociálneho vývinu žiakov.**

- 1) **Cieľom zriadenia adaptačnej triedy pre žiakov, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk,** je nadobudnúť znalosť vyučovacieho jazyka najmä prostredníctvom intenzívnej práce v skupine s nižším počtom žiakov a zároveň pokračovať v osvojovaní učiva ostatných predmetov s cieľom minimalizovať negatívny vplyv nedostatočného ovládania vyučovacieho jazyka.
- 2) **Cieľom zriadenia adaptačnej triedy pre žiakov, ktorí prestúpili zo základnej školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, alebo boli preradení z triedy pre žiakov so zdravotným**

znevýhodnením v rámci základnej školy a nie je predpoklad úspešného zvládnutia obsahu vzdelávania príslušného ročníka, je vytvoriť podmienky na postupné začlenenie žiaka do kolektívu triedy, aby úspešne zvládol obsah vzdelávania príslušného ročníka.

3) Cieľom zriadenia adaptačnej triedy pre žiakov, **ktorým zaradenie navrhlo zariadenie poradenstva a prevencie, na základe odporúčania, je úprava cieľov, metód, foriem alebo prístupov vo výchove a vzdelávaní.**

Adaptačné triedy majú potenciál vytvoriť žiakom podmienky pre úspešné ukončenie základnej školy spolu s ostatnými žiakmi, a tak získať nižšie stredné vzdelanie.

Zriadenie adaptačnej triedy/adaptačných tried

Pre žiakov príslušnej základnej školy možno zriadiť adaptačné triedy so súhlasom zriaďovateľa.

Adaptačnú triedu možno zriadiť **pre najmenej štyroch žiakov a najviac desiatich žiakov z jedného ročníka alebo z viacerých ročníkov základnej školy.**

Zaradenie žiaka do adaptačnej triedy

Žiaka **zaraďuje** do adaptačnej triedy **riaditeľ školy** podľa § 29 odseku 15 zákona č. 245/2008 Z. z. **s vopred prerokovaným informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka.**

Dôvody na zaradenie žiaka do adaptačnej triedy nemôžu vyplývať výlučne z jeho zdravotného znevýhodnenia, alebo z dôvodu, že pochádza zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia.

Do adaptačnej triedy možno žiaka (žiakov aj viacerých ročníkov) zaradiť na nevyhnutný čas, najviac na 12 mesiacov; ak ide o žiaka, ktorému zaradenie do adaptačnej triedy navrhlo zariadenie poradenstva a prevencie, najdlhšie do konca príslušného školského roka.. Žiaka nie je možné zaradiť do adaptačnej triedy opakovane. Po absolvovaní vzdelávania v adaptačnej triede žiak pokračuje v príslušnom ročníku základnej školy v triede spolu s ostatnými žiakmi.

Za žiakov, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk, možno z praxe považovať žiakov, ktorí ovládajú vyučovací jazyk školy na úrovni A1 alebo A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. **Na určenie úrovne ovládania slovenského jazyka môže žiak absolvovať odporúčaný vstupný test, ktorý je zverejnený na webovom sídle ministerstva¹⁾.**

¹⁾ <https://podporneopatrenia.minedu.sk/data/att/5a8/27420.184fe4.pdf>

Obsah vzdelávania v adaptačnej triede

Obsah vzdelávania v adaptačných triedach vychádza z učebných osnov školy pre príslušnú triedu príslušného ročníka, v ktorom je žiak zaradený, a ktorý má žiak absolvovať v príslušnom školskom roku. Vzdelávanie žiaka prebieha v súlade s príslušnými vzdelávacími štandardmi štátneho vzdelávacieho programu.

Učebný plán adaptačnej triedy vychádza z učebného plánu školy pre príslušný ročník, a môže byť upravený s využitím voliteľných (disponibilných) hodín v súlade s potrebou čo najskoršej adaptácie žiakov.

Žiaci, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra sa odporúča **vyučovať metódami a formami výchovy a vzdelávania** určenými pre vyučovanie cudzieho jazyka. Školy môžu v tomto procese využiť **Vzdelávacie štandardy pre slovenský jazyk ako druhý jazyk²⁾**, ktoré sú súčasťou vzdelávacích štandardov príslušného štátneho vzdelávacieho programu v znení jeho dodatkov.

Podrobné usmernenie k práci so vzdelávacím štandardom pre slovenský jazyk ako druhý jazyk³⁾, učebné osnovy a ďalšie užitočné informácie sú dostupné **na metodickom portáli „Učíme“**, ktorý je priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

Pri vyučovaní **ostatných vyučovacích predmetov** sa odporúča uplatňovať **stratégie a postupy podporujúce osvojovanie si vyučovacieho jazyka**. Na to možno využiť **sprievodný metodický materiál** Národného inštitútu vzdelávania a mládeže **k osvojovaniu si vyučovacieho jazyka školy pre deti a žiakov s iným materinským jazykom ako slovenským⁴⁾**.

Časť výchovno-vzdelávacieho procesu možno uskutočňovať s využitím príslušného cudzieho jazyka alebo jazyka príslušnej národnostnej menšiny.

Zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v adaptačnej triede

Ak z dôvodov priestorových, personálnych alebo finančných podmienok školy nie je možné zabezpečiť vyučovanie všetkých vyučovacích predmetov v adaptačnej triede, žiak môže absolvovať vzdelávanie vo vybraných vyučovacích predmetoch so zohľadnením ich aktuálnych možností a potrieb aj v „pôvodnej“ triede, z ktorej bol žiak zaradený do adaptačnej triedy.

Za koordináciu výchovy a vzdelávania, vedenie pedagogickej dokumentácie, utváranie podmienok na rozvoj pozitívnych sociálnych väzieb medzi žiakmi navzájom a medzi žiakmi a zamestnancami školy, spoluprácu so zákonnými zástupcami, pedagogickými zamestnancami a odbornými zamestnancami, za poskytovanie poradenstva vo výchove a vzdelávaní zodpovedá triedny učiteľ v adaptačnej triede.

Na výkon kariérovej pozície triedneho učiteľa v adaptačnej triede pre žiakov, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk, sa nevyžaduje znalosť príslušného cudzieho jazyka ani jazyka príslušnej národnostnej menšiny.

²⁾ <https://www.minedu.sk/data/att/cc5/27217.854083.pdf>

³⁾ <https://ucime.vzdelavanie21.sk/slovensky-jazyk-ako-druhy-jazyk/>

⁴⁾ <https://podporneopatrenia.minedu.sk/data/att/473/27387.5eb13c.pdf>

Zariadenie poradenstva a prevencie uvedie v správe z diagnostického vyšetrenia komplexné informácie o žiakovi a uvedie aj návrh podporného opatrenia⁵⁾, ak je jeho potreba opodstatnená, napr.

- zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy,
- zabezpečenie doučovania alebo cieleného učenia na dosiahnutie najvyššieho individuálneho kognitívneho potenciálu žiaka,
- poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní,
- iné podporné opatrenia podľa individuálnych potrieb žiaka.

Súčasťou správy môže byť aj návrh na spoluprácu so školským špeciálnym pedagógom, odborným zamestnancom školy alebo školským podporným tímom.

Overovanie dosahovania cieľov vzdelávania

Triedny učiteľ adaptačnej triedy **priebežne monitoruje a vyhodnocuje pokrok žiakov v dosahovaní individuálne určených vzdelávacích cieľov**. Odporúča sa, aby vyhodnotenie dosiahnutia vzdelávacích cieľov triedny učiteľ vykonával minimálne raz za štvrťrok, ako písomný podklad k hodnoteniu žiaka na rokovanie pedagogickej rady v spolupráci so školským podporným tímom, výchovným poradcom, alebo zariadením poradenstva a prevencie s cieľom zabezpečiť zaradenie žiaka v adaptačnej triede iba na nevyhnutný čas, najviac na jeden školský rok.

Zaradenie žiaka do „pôvodnej“ triedy príslušného ročníka základnej školy po absolvovaní vzdelávania v adaptačnej triede

Žiak po absolvovaní vzdelávania v adaptačnej triede pokračuje v príslušnom ročníku základnej školy v triede spolu s ostatnými žiakmi na návrh triedneho učiteľa po vyjadrení člena školského podporného tímu alebo výchovného poradcu; ak ide o žiaka, ktorý sa pred zaradením do adaptačnej triedy vzdelával v príslušnej základnej škole, pokračuje v príslušnom ročníku spolu so žiakmi pôvodnej triedy.

Znamená to, že žiak, ktorý bol zaradený do adaptačnej triedy v druhom ročníku, po úspešnom absolvovaní druhého ročníka v adaptačnej triede postúpi do tretieho ročníka „pôvodnej“ triedy.

Žiak, ktorý na konci druhého polroka školského roka neprospeš z viac ako dvoch vyučovacích predmetov, alebo ktorý po komisionálnej skúške z vyučovacieho predmetu neprospeš opakuje ročník v bežnej triede.

Odporúča sa, aby riaditeľ školy zaradil žiaka späť do „pôvodnej“ triedy po konzultácii s triednym učiteľom na základe vyjadrenia podporného tímu, alebo výchovného poradcu, alebo na základe vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie formou písomného oznámenia zákonnému zástupcovi.

Cieľom zaradenia žiaka späť do „pôvodnej“ triedy základnej školy je, aby sa žiak cítil bezpečne a rešpektovane v novom prostredí, ktoré bude zohľadňovať jeho individuálnu situáciu a potreby. Pri jeho začlenení do kolektívu triedy **spolupracujú pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci v súčinnosti**

⁵⁾ § 145b ods. 4 školského zákona

so školským podporným tímom, žiakom a jeho zákonnými zástupcami a spolužiakmi. **Vzhľadom na možnosť absolvovať vzdelávanie vo vybraných predmetoch aj v „bežných“ triedach počas pôsobenia žiaka v adaptačnej triede, môže byť žiak postupne začleňovaný do kolektívu „bežnej“ triedy absolvovaním vybraných vyučovacích predmetov s kolektívom žiakov danej „bežnej“ triedy.** Tento prístup umožňuje žiakovi prispôbiť sa novému prostrediu a pomaly sa zapájať do kolektívu budúcich žiakov.

V prípade žiakov zaradených do adaptačnej triedy, ktorí prestúpili zo základnej školy pre žiakov zo zdravotným znevýhodnením a nemajú predpoklad úspešného zvládnutia obsahu vzdelávania príslušného ročníka, sa po absolvovaní adaptačnej triedy pokračovanie vo vzdelávaní zabezpečuje podľa odporúčania pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov školy.

Zároveň je dôležité, aby triedny učiteľ a školský podporný tím pripravili na príchod žiaka z adaptačnej triedy aj jeho budúcich spolužiakov, vytvorili podporné a priateľské prostredie, a tak predišli nepochopeniu. Ideálnym nástrojom na prehĺbenie vzťahov medzi žiakom a ostatnými spolužiakmi sú tímové hry a spoločné aktivity na budovanie priateľstva.

Pre efektívne zapojenie žiaka do kolektívu žiakov „bežnej“ triedy je potrebné vykonávať zo strany triedneho učiteľa pravidelnú spätnú väzbu a podporu s cieľom podporovať pozitívne vzťahy v triede, sledovať klímu v triede, dôsledne vnímať reakcie triedy. Ak sa vyskytnú problémy, triedny učiteľ ich rieši bezodkladne spolu so školským podporným tímom v rámci triedy a so zákonnými zástupcami. Na to, aby preradený žiak z adaptačnej triedy dosahoval primeraný pokrok, je potrebná spolupráca a komunikácia triedneho učiteľa so spolužiakmi, a rodičmi za podpory školského podporného tímu. Triedny učiteľ pri tom kladie dôraz na rešpekt, trpezlivosť a ochotu pomôcť.